

Notatka prasowa

Problematyka dotycząca młodzieży jest przedmiotem zainteresowania CBOS od początku lat dziewięćdziesiątych. Pierwsze badania uczniów ostatnich klas szkół ponadpodstawowych prowadzone były jako projekty statutowe CBOS, zaś od 2003 r. realizowane są we współpracy lub na zlecenie Krajowego Biura Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii.

Projekt „Młodzież” ma charakter unikalny – w historii polskiej socjologii empirycznej nie ma bowiem zbyt wielu przedsięwzięć badawczych realizowanych cyklicznie przez tak długi czas, z zastosowaniem tej samej metody i przy zachowaniu wspólnego rdzenia kwestionariuszy, dzięki czemu możliwe jest śledzenie trendów.

Internet i serwisy społecznościowe

Wszyscy młodzi ludzie, w mniejszym lub większym stopniu, są obecni w internecie. Na przestrzeni lat wydłuża się czas, jaki tam spędzają. W odróżnieniu od ogółu dorosłych, większość uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych stale jest online, a nie wyłącznie wtedy, gdy potrzebuje w internecie coś zrobić lub sprawdzić. Podobnie jak przed laty, do najpopularniejszych aktywności internetowych należy kontaktowanie się ze znajomymi, słuchanie muzyki, oglądanie filmów i seriali oraz przeglądanie portali społecznościowych, w których obecność jest teraz w zasadzie powszechna. Od 5 lat stopniowo zwiększa się odsetek młodzieży korzystającej z sieci w sposób problematyczny, wskazujący na ryzyko uzależnienia. Ponieważ aktywność znacznej części badanych koncentruje się wokół portali społecznościowych, sprawdziliśmy także, jak wielu z nich dotyczy problem nadużywania lub uzależnienia od social media.

Kontakt: Michał Feliksiak m.feliksiak@cbos.pl

Szkoła

Pozytywną zmianą w polskich szkołach ponadgimnazjalnych jest malejąca liczba otwartych konfliktów między uczniami a nauczycielami oraz wzrost liczby nauczycieli, którzy są dla uczniów autorytetami. Jednocześnie bardzo wyraźnie rośnie poziom cyberprzemocy skierowany przeciwko nauczycielom. Już co trzeci ankietowany przyznaje, że uczniowie z jego szkoły „raz” lub „kilka razy” zamieścili w Internecie nagrania lub zdjęcia ośmieszające

nauczycieli. Sami uczniowie częściej deklarują, że doświadczają w szkole przemocy psychicznej (dotyczy ona co czwartej osoby). W sumie 41% uczniów w ciągu ostatniego roku doświadczyło jakiejś formy przemocy w szkole – to o 4 punkty procentowe więcej niż przed dwoma laty. Szczególnie niepokojący jest fakt, że rosną odsetki osób, które doznały dwóch oraz większej liczby spośród badanych form przemocy. Rośnie też skala odczuwania stresu i zdenerwowania w szkole, a spada poziom satysfakcji i poczucie bycia docenionym.

Kontakt: Marta Bożewicz m.bozewicz@cbos.pl

Religijność młodzieży i uczestnictwo w lekcjach religii w szkole

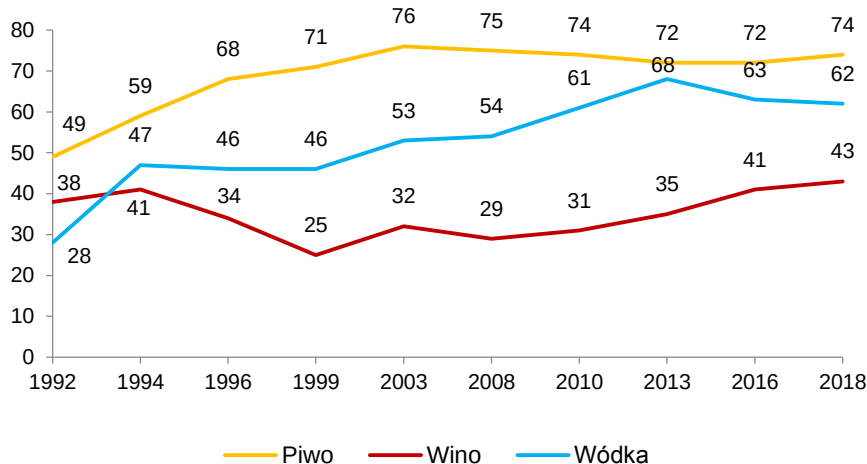
W naszych badaniach już od lat obserwujemy spadek poziomu religijności młodych ludzi. Coraz rzadziej określają się oni jako osoby wierzące, coraz rzadziej uczestniczą też w praktykach religijnych. Są też wyraźnie mniej religijni, niż starsi Polacy. Obecnie wciąż niemal dwie trzecie badanych uczniów twierdzi, że są osobami wierzącymi lub głęboko wierzącymi. Jednak poczynawszy od 2010 roku obserwujemy przyspieszenie trendu spadkowego: deklaracje wiary z badania na badanie są coraz rzadsze. Spadek poziomu uczestnictwa w praktykach religijnych rozpoczął się wcześniej: obserwujemy go od początku pomiarów religijności uczniów, a więc od drugiej połowy lat dziewięćdziesiątych. Warto zauważyć, że w tegorocznym badaniu po raz pierwszy zrównały się odsetki respondentów biorących udział w praktykach religijnych co najmniej raz w tygodniu i nie biorących w nich udziału nigdy. Od kilku lat obserwujemy także systematyczne obniżanie się odsetka uczniów uczęszczających na lekcje religii w szkole. W 2018 roku udział w lekcjach religii w szkole deklaruje 70% uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych, a więc najmniej w historii naszych pomiarów. W miastach o populacji ponad pół miliona mieszkańców jest to już mniej niż połowa.

Kontakt: Antoni Głowacki a.glowacki@cbos.pl

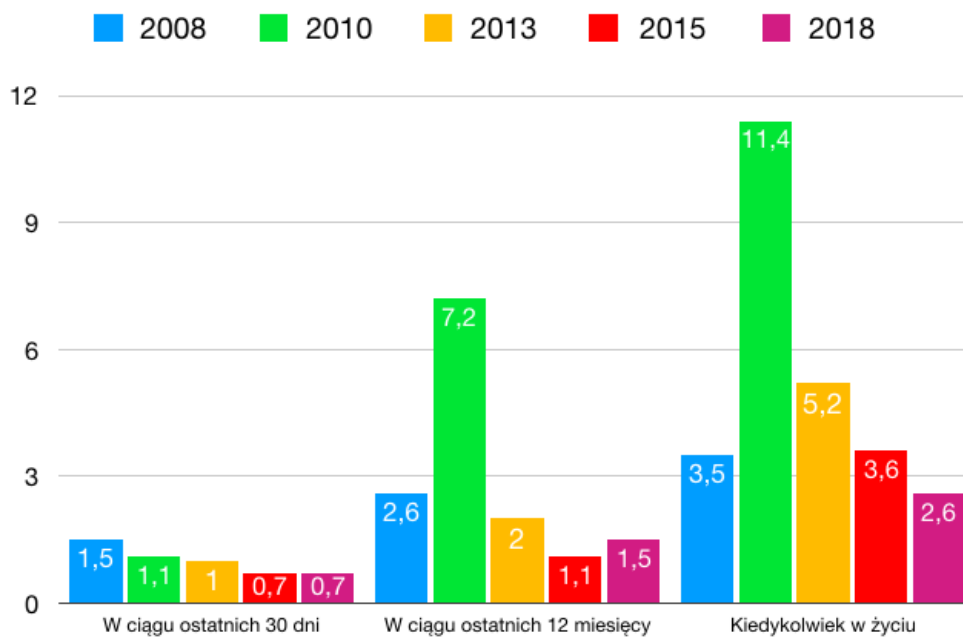
Substancje psychoaktywne

Wyniki ostatniego pomiaru z 2018 roku odnotowały, że poziom palenia papierosów pozostaje stabilny. W przypadku picia napojów alkoholowych w dłuższym okresie, od 1992 roku obserwujemy wzrost, ale w porównaniu do 2016 roku – stabilizację. Używanie narkotyków w ciągu ostatniego roku pozostaje na tym samym poziomie co we wcześniejszym pomiarze z 2016 roku. Najpopularniejsze były i pozostają marihuana lub haszysz oraz – co charakterystyczne – leki uspakajające i nasenne (niewymagające recepty od lekarza). W ciągu 12 miesięcy poprzedzających pomiar w roku 2018 marihuanę lub haszysz zażywał co piąty uczeń (20%, w 2016 roku – 21%), a w ciągu ostatnich 30 dni – co dziesiąty (10%, w 2016 roku – 9%). Zażywanie leków uspokajających i nasennych bez przepisu lekarza kiedykolwiek w życiu zadeklarował co piąty uczeń (22%, w 2016 roku – 19%), w ciągu ostatnich 12 miesięcy – blisko co siódmy badany (14%, w 2016 roku 9%), a w ciągu ostatnich 30 dni – niemal co osiemnasty (6%, w 2016 roku 4%). Wyniki ostatniego pomiaru odnotowały niewielki spadek używania konopi indyjskich wśród osób eksperymentujących z tego typu substancjami. W przypadku tzw. „dopalaczy” odnotowujemy spadek poziomu używania tych substancji. Odsetek badanych, którzy eksperymentowali z tymi środkami, jest taki sam jak w 2008 roku – ponad 3%. Używanie „dopalaczy” w ciągu osiągnęło najniższy poziom od początku prowadzenia badań tj. od 2008 roku.

Wykres 1. Picie napojów alkoholowych w ciągu ostatniego miesiąca.

Wykres 2. Używanie „dopalaczy”- nowych substancji psychoaktywnych

Kontakt KBPN:

Artur Malczewski

Centrum Informacji Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii

00 22 6411501 wew. 114

Artur.malczewski@kbpn.gov.pl

Raport z badań: www.cinn.gov.pl